

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Trismegistus Doctrinæ Christianæ Tertio Continuatus,
Seu Brevis Expositio Sciendorum De Ultima Voluntate
Hominis Christiani In Spiritualibus, Atque Temporalibus,
Methodo Morali-Theologica concinnata, ...**

Mayr, Cherubinus

Salisburgi, [ca. 1735]

§. III. De Accessoriis Testamenti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42295

consanguineis, qui verè bonis illis pro se, & familiis suis indigent, sub titulo, quòd bona DEO offerant, & magis accepta sint, non absimiles illis, de quibus Christus in Evangelio Matth. 15. *Munus, quodcunque est ex me, tibi proderit, &c.* Audiatur etiam S. Antoninus 3. p. tit. 10. cap. 1. §. 2. ubi, si alii, inquit, egerent tota benedictate, quia modica, convenientius est, ut eis relinquat, quàm aliis pauperibus, vel Ecclesiis; cùm & Ecclesia debeat, cùm potest, pauperibus subvenire; quia, quidquid habent Clerici, pauperum est; ad quod citat S. Hieronymum in epist. ad Damasum, relatum Can. *Quoniam.* 68. 16. q. 1. & confirmat insigni exemplo Augustini in serm. 2. de vita Cleric. relatò Can. ult. 17. q. 4. *Quicumque vult, exheredato filio, heredem facere Ecclesiam, querat alterum, qui suscipiat, non Augustinum; imò, DEO propitio, neminem inveniet. Lege totum capitulum, non te pigebit.*

§. III.

De Accessoriis Testamenti.

Punctum I. *Quenam sint accessoria Testamenti?*

215 **R**ESOL. sunt varia. I. Apertura testamenti. II. Jus deliberandi, & Beneficium Inventarii. III. Petitio, & acquisitio hæredi-

reditatis. IV. Repudiatio, & renuntiatio hæreditatis. V. Jus accrescendi. VI. Jus transmittendi hæreditatem. VII. Executio testamenti. De his breviter.

Punctum II. *Quo fine, & quo modo fit apertura testamenti?*

RESOL. I. *Apertura testamenti scripti, 216* vel saltem, etsi nuncupativum sit, pro meliori notitia in scripturam redacti, post mortem testatoris ideo facienda est, ut per eam patefiat, quisnam sit institutus hæres, & quid, ac quantum ei, quibusque sub conditionibus fuerit in testamento relictum; qualia porro sint legata &c. *l. ult. Cod. testamenta quemadmodum aperiuntur.*

RESOL. II. *Ista apertura potest fieri du- 217*plici modo, scilicet *privatim, & solemniter.* Privatim contingit, quando ad hæredis, vel aliorum interesse habentium instantiam, coram aliquibus honestis viris aperiuntur tabulæ testamentariæ, seu scriptura testamenti. Solemniter, quando coram Judice competente, convocatis hæredibus, & omnibus, quorum interest, etiam testibus ad revidenda sua sigilla, & subscriptiones, codex testamenti referatur.

Punctum III. *Quid, & cujus effectus sint Jus deliberandi, & Beneficium Inventarii?*

RESOL. I. *Jus deliberandi est facultas le- 218*ge concessa hæredi, ut possit, priusquam hæ-

hæreditatem adeat, eam explorare, quid importet, quantaque commoda vel incommoda. Hos jus, urgentibus legatariis vel creditoribus hæreditariis aditionem hæreditatis, non nisi ad spatium unius anni à Principe, vel ad novem menses à Principe inferiore concedi potest. *l. fin. C. de jur. delib.* At si nemo urgeat aditionem hæreditatis, potest eam hæres differre usque ad 30. annos, per *l. 9. C. d. t.*

- 219 RESOL. II. *Inventarium* (prout definit Glossa in §. *si verò absunt, auth. de hæredit. & Falcid. coll. 1.*) est scriptura in qua res inventæ in hæreditate defuncti describuntur, sive ab hærede ipso, sive à Notario. Debet autem inchoari intra 30. dies post apertas tabulas, & notitiam habitam delatæ sibi hæreditatis; & absolvi intra alios 60. dies, si hæreditas sit præsens: vel intra annum, si nimis remota sit ab hæredis domicilio. *l. fin. C. de jure delib.* Effectus ejus sunt I. Quòd sit immunis ab omni periculo adeundæ hæreditatis, possitque illam absque ullo suo damno iterum repudiare, nec indigeat jure deliberandi, an velit hæreditatem adire nec ne, cùm etiam adeundo securus sit, dummodo cum Beneficio Inventarii adeat. II. Quòd non teneatur creditoribus ultra vires hæreditatis solvere. III. Quòd

Quod possit contra legatarios uti beneficio legis falcidiae.

Punctum IV. *Quid sit hereditatis petitio, & quid acquisitio?*

RESOL. I. *Hereditatis petitio est actio,*²²⁰ quâ quis hereditatem vel totam, vel pro parte petit, seu vindicat ab eo, qui illam pro herede, aut pro possessore possidet. l. 9. ff. de heredit. petit. Unde hæc actio datur I. Contra eum, qui possidet pro herede, hoc est, qui revera hæres non est, sed tamen hæres haberi vult, & quâ talis possidet. II. Contra eum, qui possidet pro Possessore, seu qui aliam causam suæ possessionis reddere nequit, quàm, quia possideo, l. 11. & 12. ff. eod. Hanc eandem actionem, præter actionem ex testamento, & actionem familie erciscunde, competere etiam hæredibus necessariis ad petendam legitimam, probat Haunoldus tr. 6. num. 539.

RESOL. II. *Acquisitio hereditatis pro di-*²²¹versitate heredum est diversa. Hæres necessarius, & suus à momento demortui patris, citra factum hominis, est ipso Jure hæres; hodie tamen ex benignitate Prætoris habet licentiam ab hereditate jam delata abstinendi, per §. 2. Inst. de hered. qual. & diff. Hæres voluntarius & extraneus non aliter acquirit hereditatem, quàm eandem
ade-

adeundò ; quod fit verbis, vel factò, dum se tanquam hæredem gerit.

222 RESOL. III. Aditio hæreditatis hos parit effectus, quòd I. nisi adiens sit pupillus, vel minor, ei amplius pœnitere, aut hæreditatem repudiare (nisi confecto Inventario) non liceat, per §. 5. *Instit. eod.* II. Quòd acquirat jus & dominium omnium rerum hæreditariarum, quas habuit Defunctus. III. Quòd contrahat obligationem solvendi omnia debita, & obligationes Defuncti. IV. Quòd teneatur solvere legata, & fideicommissa, salvo tamen jure detrahendi falcidiam, & Trebellianicam.

Punctum V. *Quid sint, & operentur repudiatio, & renuntiatio hæreditatis?*

223 RESOL. I. *Repudiatio hæreditatis* nihil aliud est, quàm ejus jam delatæ recusatio, aut rejectio ; unde supponit potentiam statim adeundi, si hæredi placeret. Potest autem repudiare hæreditatem, quisquis potest acquirere, per l. 18. ff. *de acquir. hered.* qui verò semel illam adiit, nequit amplius repudiare, ut dictum est, nisi sit hæres suus, qui repudiare eam potest, quamdiu alienata non est, l. 6. C. *de repud. hered.*

224 RESOL. II. *Renuntiatio hæreditatis* est cessio juris, quod quis ad hæreditatem habet, vel habere potest ; intellige, in futurum. Ubi notandum est I. Nihil repugnare, quin ali-

aliquis renuntiet, præsertim juratò, hæreditati paternæ, aut maternæ; sicut enim potest eam repudiare, ex dictis *num. 223.* ità & illi renuntiare. Interim renuntians hæreditati, non eo ipso censeretur renuntiare legitimæ; quia legitima formaliter non est pars hæreditatis, sed bonorum, quæ supersunt deducto ære alieno, *l. 8. §. 9. de inoff. testam.* Multò minùs censeretur cedere juri ad alimenta in casu necessitatis, cum his renuntiare nè quidem possit, *l. 8. ff. de transact.* II. Etsi filius vel filia, accepto patrimonio, vel dote, renuntiaret legitimæ, per hoc non noceret suis liberis, nisi expressè etiam pro his renuntiasset; siquidem hi, mortuo patre vel matre, succedunt jure proprio avo vel aviæ. *Reiffenstuel n. 546.* III. Renuntiatio hæreditatis in favorem alterius, si fiat in genere, valet; si verò fiat in specie circa hæreditatem hominis determinati adhuc viventis, & sinè ejus consensu, non valet, ut tenent omnes, textu claro *l. fin. C. de Pactis*; ubi etiam ratio adjicitur: quia *hujusmodi pactiones odiosæ videntur, & plenæ tristissimi exitus, ac contra bonos mores sunt.*

Punctum VI. *Quid sit, & quibus competat Jus accrescendi, & hæreditatem transmittendi?*

RE-

225 RESOL. I. *Jus accrescendi* hic est facultas, quā alicui jam habenti aliquid de hæreditate, accrescit alia hæreditatis portio, ex certa causa vacans. Itā Reiffenstuel num. 555. Datur autem I. Quando testator unicum instituit hæredem in re certa, nihil disponens de reliqua parte; quia tunc tota hæreditas accrescit hæredi instituto. *l. 1. §. 4. ff. de hered. instit.* II. Quando hæres in re particulari institutus, habet cohæredem universalem; tunc enim huic, etsi in certa solum quota instituto, omnia accrescunt, *l. 19. Cod. eod.* III. Quando ex pluribus hæredibus unus adit suam partem, alter verò repudiat, vel alio modo in ejus persona deficit successio; tunc enim istius portio accrescit adeunti, *l. 9. ff. de suis, & legit. hered.*

226 RESOL. II. *Jus transmissionis* est jus, quod competit hæredi ad hæreditatem morte sua in hæredes proprios transferendam. Istud jus regulariter, & per se loquendo, hæredi non competit, nisi post aditam hæreditatem, per clarum textum in *l. un. C. de caducis toll. & l. 4. Cod. Qui admitti ad bonorum possessionem possint.* Exceptio est I. in hærede suo, qui cum absque ulla aditione, vel acceptatione sit ipso jure hæres, juxta dicta num. 221. & dominus bonorum hæreditariorum, *l. 11. ff. de liber. & posthum.* ut pote fictio-

fictione juris eadem persona cum defuncto; si decedat, transmittit hæreditatem ad quoscunque hæredes, sive suos, sive extraneos, *jure suitatis*. II. In hærede vel suo, vel emancipato, qui patri, vel matri, vel alteri ex ascendentibus in gradu proximo successit, sive ex testamento, sive ab intestato; hic enim, si nec aditâ, nec repudiata hæreditate moriatur, transmittit hæreditatem ad suos descendentes, *jure sanguinis*, sed non ad alios extraneos hæredes, quia hoc soli hæredi suo conceditur. *l. un. Cod. de his, qui ante apertas tab.* III. In hærede deliberante, seu qui sciens sibi delatam hæreditatem, & de ea adeunda deliberans, intra tempus ad deliberandum concessum moritur; nam & iste hæreditatem ad hæredes quoscunque transmittit, *jure deliberandi*, sic tamen, ut hæredibus transmissariis non plus temporis, quàm fuerit residuum defuncto, ad deliberandum concedatur. *l. 19. Cod. de jure delib.* Porro quòd hæres transmissarius etiam hæredi substituto anteferendus sit, jam diximus suprâ *num. 201.*

Punctum VII. *Qualiter facienda sit executio testamenti, & quid de Executoribus?*

RESOL. I. Executio testamenti tam 227
quoad modum, quàm quoad tempus, conformanda est voluntati testatoris justæ; hæc enim in omnibus principaliter observan-

vanda, & pro lege habenda. *l. 120. de V. S. & Novell. 22. cap. 2.* Quòd si testator in genere solùm disposuerit, v.g. ut hæreditas, vel legata dividantur in pauperes, vel ad pias causas, recurritur ad præsumptam testatoris voluntatem. Sic in legato pauperibus relicto præferendi sunt pauperes consanguinei extraneis; magis egeni minùs egenis; pauperes illius loci, ubi testator defunctus est, alienigenis, nisi aliud tuadeant circumstantiæ. König *ad tit. de testam. n. 60.* Imò etiam sibi, si verè pauper sit, poterit Executor aliquam partem discretè applicare; nisi, ùt limitant Menochius & Sanchez apud Reiffenstuel *num. 803.* contraria voluntas testatoris præsumi possit, veluti in casu, quò is bene perspectam habuit Executoris paupertatem, nec ullam tamen ipsius mentionem fecit. Similiter si quis in genere Ecclesiam hæredem instituerit, sintque plures in eadem civitate, vel vicinia, præsumitur cogitasse de Ecclesia sua Parochiali, vel in qua solitus est frequentare Sacramenta, vel in qua elegit sepulturam, vel eam, quæ est indigentior. His omnibus paribus, ad alias conjecturas, & denique ad decisionem Ordinarii deveniendum est. Quo ad tempus Executionis verò, *pro legatis piis per Novell. 131. cap. 12.* determinati sunt sex menses ab insinuatione testamenti numeran-

ran-

randi: pro cæteris conceditur ad summum annus, intra quem si legata, post Judicis admonitionem, non præstentur ab hærede, perditur ab eo hæreditas (salvâ tamen legitimâ, si sit hæres necessarius) juxta *Novell. 1. cap. 1. §. 1.* & inde desumptam *auth. hoc amplius, Cod. de fideicommiss.*

RESOL. II. Ubi constat de determina-²¹⁸ta voluntate testatoris ad certas pias causas, ea regulariter neque ab Executore, ut caveatur *cap. 3. §. 17. de testam.* neque ab Episcopo in aliud opus, etiam evidenter melius, potest commutari, ob *Clem. quia contingit, 2. de relig. domib.* Imò vigore Concilii Tridentini *Sess. 22. cap. 6. de Reform.* neque ab Apostolica Sede debet fieri commutatio, nisi ex justa & necessaria causa. Si tamen voluntas testatoris commodè eo modo, quo voluit, impleri non possit, tunc possunt & debent Episcopi, cum consensu tamen hæredis & Executoris deputati, relicta ad aliam causam piam convertere, juxta rationabiliter præsumptam testatoris voluntatem. *arg. cit. cap. 3. de testam.* Hoc etiam eximii Theologi extendunt ad casum, quò emergente causa rationabili, non datur recursus ad Sedem Apostolicam; vel si talis circumstantia superveniat, quam si prævidisset testator, verosimiliter disposuisset aliter,

ter, tunc enim commutationem indulgent
Episcopi.

229 RESOL. III. Executores ultimarum vo-
luntatum sunt varii, alii *Legitimi*, alii *Te-
stamentarii*, alii *Dativi*. Legitimi dicuntur,
qui dantur ab ipsa lege: Testamentarii,
qui in testamento designantur à testatore:
Dativi, qui dantur à Judice, vel Magistra-
tu, casu quo in testamento constitutus no-
lit, aut non possit munus exequendi acci-
pere. Hi rursus subdividuntur in *univer-
sales*, quando nullus hæres in particulari
persona institutus est, sed anima defun-
cti, ad quam voluntatem exequendam ali-
quis nominatur: & *particulares*, quando
aliquis est institutus hæres in particulari,
& constituitur aliquis, qui cætera, quæ in
testamento ordinata sunt, mandet execu-
tioni. Porro Executores ultimarum vo-
luntatum esse possunt quicumque ratione
utentes, etiam minores, dummodo
annum 17. in Procuratore ad negotia re-
quisitum, excefferint, Glossa in *cap. 2. de
testam. in 6.* Etiam foeminae, ut colligitur
ex *cap. 3. eod.* & tenet Covarruvias cum
communi. Non tantum Laici, sed etiam
Clerici, & Religiosi, ob claram Juris di-
spositionem, *cap. 2. de testam. in 6.* & *Clement.
un. eod.* soli excipiendi sunt Fratres Mino-
res, quibus id interdictum per *Clement.*

Exi-

Exivi. §. Verùm etiam. de V. S. ubi tamen consilium executionis dare, eisdem expressè conceditur. An verò alii Religiosi sine licentia sui Superioris se validè ad executionem testamenti intromittant, lis est inter Doctores, quibus decisionem non invidemus.

CAPUT III.

De Testamentis Privilegiatis, & cæteris ultimis Voluntatibus.

§. I.

Expositio Doctrinæ Christianæ.

Punctum I. Quotuplicia sint testamenta privilegiata, seu non solemnia?

RESOL. Sunt septuplicia. I. Testamentum ad pias causas. II. Oblatum Principi. III. Conditum apud Acta. IV. Testamentum Parentum inter liberos. V. Testamentum militum. VI. Testamentum rusticorum. VII. Tempore pestis confectum.

Punctum II. Quid, & qualiter privilegiatum sit testamentum ad pias causas?